

SARAH TULLER

ur. 1922; Piaski

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. USA 2010, Żydzi, Piłsudski, Józef

„Piłsudski to był niebywały człowiek”

Żydzi nie mieli praw aż Polska stała wyzwolona w [1918] roku. Piłsudski, to był niebywały człowiek, mądry, on wiedział gdzie jest dobroć dla Polski. On powiedział, że nie ma tego, żeby ludzie mieszkali w państwie i nie mieli tych samych *possibilities* [możliwości] w życiu, nie mogli chodzić do szkół. Tak że *Gypsies*, to są Cyganie, Żydzi, Ukraińcy, ktokolwiek, jak tylko mieszkasz w Polsce, to masz te same prawa, możesz mieszkać gdzie chcesz.

Przedtem Żydzi nie mogli mieszkać gdzie chcieli, nie mogli mieszać w Lublinie, przed 1919 rokiem musiałeś dostać specjalne pozwolenie od Rosji, żeby mieszkać w Lublinie, dlatego [Żydzi] gromadzili się w małych miasteczkach, bo nie mieli prawa mieszkać gdzieś indziej. Jak to prawo [weszło] po 1919 roku, to młodzież żydowska, czuła, że oni nie mieli żadnych możliwości w tych miasteczkach, chcieli zrobić coś dla siebie, wyjechali do większych miast, do Warszawy, do Lublina i zaczęli [działać] najwięcej w *business*, bo nie mieli wykształcenia. Ci młodzi zaczęli chodzić do szkół, tylko było jedno prawo –możemy mieć szkoły, ale osobne szkoły powszechne dla Żydów, chyba że napiszesz do szkoły i [dostaniesz pozwolenie] chodzić do innej szkoły, bo mieszkasz daleko, czy dziecko chore, czy matka chora, to wtedy dostaniesz to pozwolenie. Ale wytłumaczenie było, że poprzez religię i że my nie chcemy, nie pójdziemy do szkoły w sobotę, tylko w niedzielę to to jest zrobione, żeby nie było tego problemu co tydzień. Nie będzie szkoła zamknięta w sobotę, specjalnie otwarta dla żydowskich dzieci, zamknięta dla polskich i tak dalej. Tak że to było zrozumiane.

Data i miejsce nagrania	2010-12-07, Boynton Beach
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Piotr Krotofil
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"